

CATALOGUS RESTAURATIE

DAMESSALON

HELP
MEE!

MUSEUM
WILLET-
HOLTHUYSEN

MUSEUM WILLET-HOLTHUYSEN

Omslagfoto: Denise Keus, 2012

Postadres
Postbus 3302
1011 AC Amsterdam

Bezoekadres
Herengracht 605
Amsterdam

T +31 (0)20 5231 822
F +31 (0)20 6207 789

E info@amsterdammuseum.nl
W willetholthuysen.nl

INHOUDSOPGAVE

PAGINA:

3 Voorwoord van de directeur

5 Museum Willet-Holthuysen

6 Restauratie van Damessalon

9 Behang & Sierlijsten

10 Gordijnen

13 Spiegels

14 Zitmeubilair: Armstoelen

17 Zitmeubilair: Rechte stoelen

18 Zitmeubilair: Bank

21 Zitmeubilair: Crapauds

22 Vloertapijt

24 Help Mee!

27 Belastingvoordeel

28 Contactgegevens

VOORWOORD VAN DE DIRECTEUR

Willet-Holthuysen is een prachtig pand aan de Herengracht 605, vlakbij de Amstel. Een vrij zeldzame kans om, als bezoeker, een 17de-eeuws huis te betreden dat tot 1896 daadwerkelijk is bewoond. Je loopt door historische ruimten, door gereconstrueerde stijlkamers en kijkt uit op gracht en tuin. Circa 55.000 mensen per jaar genieten ervan.

De zorg voor Willet-Holthuysen is toevertrouwd aan het Amsterdam Museum en daar zijn wij trots op. Welbeschouwd is de indruk die Museum Willet-Holthuysen op bezoekers achterlaat nog niet optimaal. Daarom willen we, in opeenvolgende fasen, het huis terugvoeren naar de 19de-eeuwse staat. Naar de wijze waarop de laatste bewoners er leefden. Abraham Willet (1825 - 1888), Louisa Willet-Holthuysen (1824 - 1895), hun personeel en -niet te vergeten- de hondjes van mevrouw. Als ook de hoogst eigen kunstverzameling die ze hebben aangelegd. Onze plannen voorzien in restauratie en het terugbrengen van kamers, stijlkamers, personeelsvertrekken. En meer.

Dit boekje geeft een overzichtelijk beeld van het restauratieproces en -kosten van één van de bijzondere stijlkamers in het huis: de damessalon. Het museum kan en wil zelf in de restauratie investeren. De restauratiekosten gaan echter ver boven ons beschikbare budget uit. Het is om die reden dat wij u vragen om ons bij dit restauratieproject te ondersteunen. In dit boekje leest u meer hoe u dit kunt doen.

Namens alle betrokken medewerkers bedank ik u bij voorbaat hartelijk.

Met vriendelijke groet,

Drs. W.P. Spies
Directeur

MUSEUM WILLET-HOLTHUYSEN

Aan de Amsterdamse Herengracht 605 staat een imposant dubbel grachtenhuis: Museum Willet-Holthuysen. Het statige pand werd in de jaren 1685-1690 gebouwd als woonhuis. Sindsdien heeft er een reeks prominente Amsterdammers gewoond. De laatsten waren de welgestelde kunstverzamelaars Abraham en Louisa Willet-Holthuysen. Na hun overlijden is het huis met de kostbare inhoud in 1895 als museum nagelaten aan de stad Amsterdam. Nog steeds wordt in de unieke historische interieurs en stijlkamers een selectie van antiek glas, zilver, keramiek, beeldhouwwerk en schilderkunst getoond.

In de anderhalve eeuw die is verstreken hebben zonlicht, stof en onverschilligheid hun tol geëist. De 19de eeuw werd namelijk lange tijd als 'lelijke tijd' beschouwd. Tegenwoordig wil het museum de tijd van Abraham en Louisa doen herleven. Om het huis weer zoveel mogelijk in de laat 19de-eeuwse sfeer te herstellen, worden stap voor stap restauraties uitgevoerd.

DAMESSALON

Aan de grachtzijde van de bel-etage bevindt zich de damessalon. Overdag werd dit vertrek door Louisa gebruikt voor het ontvangen van visite. 's Avonds stond de deur naar de aangrenzende balzaal open en deed de damessalon dienst als antichambre. De Willets lieten hun huis inrichten naar de laatste Franse mode en bestelden hun kostbare interieurs grotendeels bij toonaangevende firma's in Parijs. Voor de damessalon werd gekozen voor de deftige neo-Louis-XVI-stijl. Omstreeks 1865 was het Franse interieur van de damessalon voltooid en hiermee hadden de Willets de primeur in Amsterdam. In het kleurrijke vertrek voerden geel, paars en zilvergrijs de boventoon. Met het overdadig gestoffeerde interieur was de damessalon ingericht volgens de laatste mode. Door de kleuren, vormen en patronen op elkaar af te stemmen, ontstond er een grote eenheid in het interieur en tevens een ensemblewaarde met de achterliggende balzaal.

RESTAURATIE VAN DE DAMESSALON

Van de originele inrichting van de damessalon is relatief veel bewaard gebleven, maar van de oorspronkelijke grandeur is helaas weinig meer over. Restauratie van de verschillende onderdelen van het interieur is daarom nodig om dit bijzondere 19de-eeuwse interieur weer in ere te herstellen. Eerder uitgevoerd onderzoek naar de originele inrichting, decoraties en kleurvoering in de damessalon vormt het uitgangspunt voor het restauratieplan.

Aangezien veel 19de-eeuwse interieuronderdelen bewaard zijn gebleven, worden deze waar mogelijk in stand gehouden en dienen zij als aanknopingspunten voor de restauratie. De authenticiteit wordt hiermee zoveel mogelijk gewaarborgd. Zo zijn de gordijnvallen nog bruikbaar, blijft de originele bekleding van de twee crapauds (stoeltjes) gehandhaafd en wordt er voorzichtig omgesprongen met het grotendeels bewaard gebleven behang. Waar het verval te groot is, wordt gerestaureerd (herstellen in vroegere toestand) of in sommige gevallen gereconstrueerd (namaken). De gereconstrueerde onderdelen zullen worden afgestemd op de authentieke onderdelen van het interieur zodat oud en nieuw geen al te groot contrast gaan geven.

Bij de restauratie wordt gebruik gemaakt van informatie uit verschillende historische bronnen, waaronder de boedelinventaris die kort na het overlijden van Louisa Willet-Holthuysen is opgemaakt. Een belangrijke visuele bron is een foto uit 1907.

Hierna volgen de verschillende interieuronderdelen van de damessalon die in het restauratieplan zijn opgenomen.

BEHANG & SIERLIJSTEN

PRODUCTOMSCHRIJVING

De wanden in de damessalon zijn bekleed met veloutébehang in de hoofdkleuren van het vertrek: geel, paars en zilvergrijs. Veloutébehang is een textiel-imitatietechniek die in de 19de eeuw op grote schaal werd toegepast. Op een papieren ondergrond werd een lijmlaag aangebracht met – zoals hier – een bloemenpatroon. Daarop zijn fijne deeltjes scheerwol gestrooid, die op de lijm zijn blijven plakken waardoor een textielreliëf is ontstaan.

Op vier van de vijf wanden is het originele behang nog aanwezig. Twee ervan zijn in 1996 in het zicht gebracht. De andere twee zijn afgedekt met moderne wandbespanning die met de restauratie van de damessalon weer in het zicht worden gebracht. De scheuren en vlekken die in de loop der tijd zijn ontstaan zullen worden gerestaureerd zodat het oorspronkelijke 19de-eeuwse behang bewaard zal blijven. De lange wand aan de kant van de gang is niet meer voorzien van de originele behangsels. Op deze wand wordt een reconstructie gemaakt in aansluiting op de – weliswaar in felheid afgenomen – huidige kleuren van het originele behang.

De vergulde sierlijsten en rozetten waarmee de behangsels waren omkaderd, ontbreken op de meeste plaatsen. Deze zogeheten ‘baguettes’ met gewikkelde lintlijsten geven de wanden een duidelijke vakindeling en verbergen de naden in het behang. Vanwege de glanzende vergulding zullen gereconstrueerde lijsten veel van de vroegere grandeur oproepen.

DETAILS

Naam:	Behang en lijstwerk
Materiaal:	papier, verguld houtsnijwerk
Kleur:	geel, paars, zilvergrijs, goud
Conditie:	scheuren in behang, lijsten ontbreken

€ 83.500,-

PRODUCTOMSCHRIJVING

In een 19de-eeuws interieur is textiel een beeldbepalende factor. Dikke pakketten gordijnen waren gebruikelijk voor de *seconde empire*, waarmee de stijl van de damessalon ook wel wordt aangeduid. De gordijnen en vitrages werden – samen met de luiken – gebruikt om de kamer te verduisteren, inkijk te voorkomen en om de rest van het interieur te beschermen tegen het schadelijke daglicht. Tegelijkertijd zijn de gordijnstoffen zelf ook lichtgevoelig en daardoor zeer kwetsbaar.

De gordijnen in de damessalon zijn gemaakt van geel zijdedamast met een bloemenpatroon en zijn omrand met een decoratieve band en franje. Door licht, gebruik en vervuiling zijn de originele gordijnen versleten en beschadigd en daarom niet meer te gebruiken. Om de oorspronkelijke textiele sfeer terug te brengen in de kamer, zullen nieuwe gordijnen naar het oude voorbeeld worden nagemaakt.

Omdat de gordijnvallen in mindere mate zijn blootgesteld aan licht zijn deze minder beschadigd en nog wel te gebruiken. De vitrages en rolgordijnen uit de damessalon zijn niet bewaard gebleven. Nieuwe exemplaren worden gemaakt naar voorbeeld van vergelijkbare zonweringen uit chique interieurs die tijd.

€ 22.000,-

DETAILS

Naam:	Gordijnen en toebehoren
Materiaal:	zijdedamast, franje, koorden en kwasten
Kleur:	geel
Conditie:	versleten, gescheurd, verkleurd

GORDIJNEN

SPIEGELS

PRODUCTOMSCHRIJVING

De originele schoorsteenspiegel uit de tijd van de Willets is niet bewaard gebleven. Wel is de lijst ervan bekend dankzij een foto uit 1907. Ook ontbreekt de in hout gesneden en vergulde decoratie boven de schoorsteenspiegel, bestaande uit een toorts en pijlenkoker. De foto uit 1907 is ook hierbij een belangrijke bron. Tevens is de contour van het snijwerk nog te zien op de muur, waardoor de afmetingen bekend zijn. Het motief ervan komt terug in de gordijnkappen en in de kapregels (bovenste regel van de rugleuning) van de stoelen. Door een houtsnijder wordt de decoratie met de hand nagemaakt.

Aan de muurdam tussen de ramen hing een tweede spiegel in neo-Louis-XVI-stijl. Deze penantspiegel diende ter vergroting van de ruimtelijkheid en voor de verspreiding van het licht in de kamer. Van deze spiegel zijn geen gegevens bekend, maar de vormgeving ervan zal in overeenstemming zijn geweest met die van de schoorsteenspiegel. Beide spiegels worden in classicistische stijl – met strakke vormen en symmetrische ornamenten – gereconstrueerd.

DETAILS

Naam:	Schoorsteenspiegel en penantspiegel
Materiaal:	houtsnijwerk, spiegelglas
Conditie:	is niet bewaard gebleven wordt reconstructie van gemaakt

€ 30.500,-

ZITMEUBILAIR: ARMSTOELN

PRODUCTOMSCHRIJVING

De damessalon had een omvangrijk zitameublement, bestaande uit een bank, twee crapauds (stoeltjes), vier armstoelen en zes rechte stoelen. Hiervan is een groot deel bewaard gebleven, maar een aantal stoelen en de bank zijn verdwenen. Voor de bekleding van de zitmeubels werd gebruik gemaakt van dezelfde gele zijdedamast als voor de gordijnen.

Deze twee armstoelen hebben oorspronkelijk deel uitgemaakt van een set van vier. De originele bekleding zit niet meer op de stoelen, bovendien is de huidige bekleding erg versleten. De originele stof zal precies worden nagemaakt en hiermee zullen de stoelen opnieuw worden bekleed. De romp is gemaakt van palissanderhout met rozenhouten finer en zwartgebeitste details en is bij beide stoelen nog in goede staat.

€ 3.540,-

DETAILS

Naam:	Twee armstoelen
Materiaal:	palissanderhout, geel zijdedamast rozenhouten finer
Kleur:	geel, roodbruin
Conditie:	bekleding niet meer origineel, versleten, verkleurd

ZITMEUBILAIR: ARMSTOELEN

ZITMEUBILAIR: RECHTE STOELN

ZITMEUBILAIR: RECHTE STOELN

PRODUCTOMSCHRIJVING

Van de zes stoelen van dit type die in de damessalon hebben gestaan, zijn er twee bewaard gebleven. De bekleding is ook bij deze stoelen niet meer origineel en bovendien versleten en verkleurd. Net als bij de armstoelen was de bekleding gelijk aan de gordijnstof. Deze gele zijdedamast zal worden nagemaakt en hiermee worden de stoelen opnieuw bekleed. Bij een van de stoelen is de kuif van de kapregel beschadigd en is restauratie nodig.

Het museum heeft de wens om een van de verdwenen stoelen op identieke wijze na te laten maken. Aan het maken van de romp is reeds een begin gemaakt en door verschillende specialisten zal de stoel vervolgens worden voltooid. Dit gebeurt met de hand en is een zeer arbeidsintensief proces. Ook bij deze stoel wordt gebruik gemaakt van de nieuw te maken gele zijdedamast. De nieuwe stoel zal samen met de 18de-eeuwse secretaire uit het bezit van Louisa Willet-Holthuysen een plekje krijgen in de damessalon.

DETAILS

Naam:	Twee rechte stoelen
Materiaal:	palissanderhout, rozenhouten fineer, geel zijdedamast
Kleur:	geel, roodbruin
Conditie:	bekleding niet meer origineel, versleten, verkleurd, kuif afgebroken

€ 6.160,-

ZITMEUBILAIR: BANK

PRODUCTOMSCHRIJVING

De bank die in de damessalon stond is niet bewaard gebleven. Wel is op een foto uit 1907 een bank te zien en staat er een bank afgebeeld op een tekening van de damessalon uit 1914. Ook zijn er illustraties in een eigentijds Frans vakblad gevonden waarin behalve de stoelen uit de damessalon ook een bank staat afgebeeld. Deze visuele bronnen dienen als voorbeeld voor een replica van de zitbank die met de hand zal worden vervaardigd. Voor het maken van de romp, houtsnijwerk, stoffering en bekleding worden verschillende specialisten ingeschakeld die de oude technieken beheersen.

€ 32.500,-

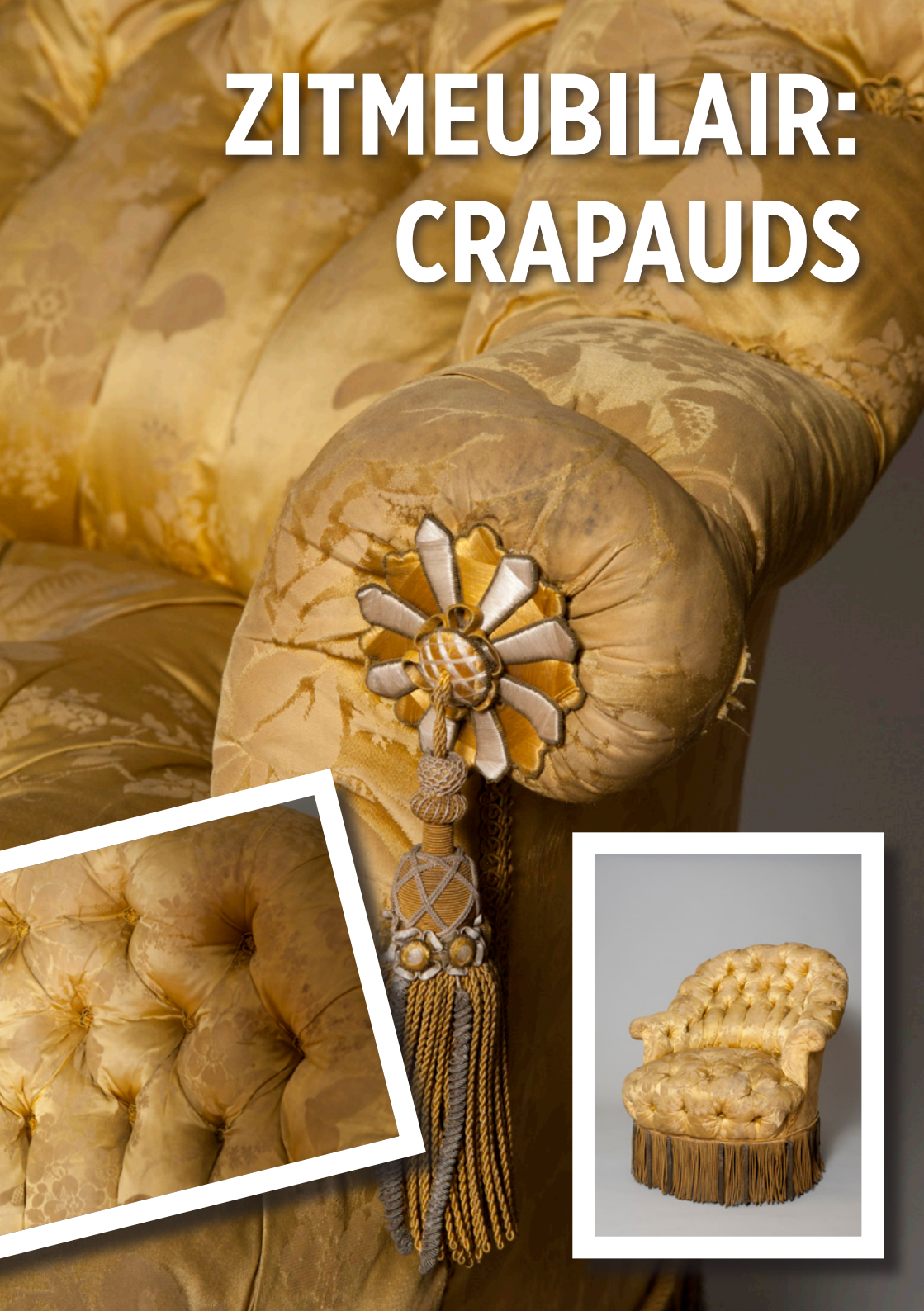
DETAILS

Naam:	Bank
Materiaal:	palissanderhout, rozenhouten fineer, geel zijdedamast
Kleur:	geel, roodbruin
Conditie:	is niet bewaard gebleven, wordt een reconstructie van gemaakt

ZITMEUBILAIR: BANK

ZITMEUBILAIR: CRAPAUDS

ZITMEUBILAIR: CRAPAUDS

PRODUCTOMSCHRIJVING

Bij het zitameublement van de damessalon horen twee crapauds. Dit zijn typisch 19de-eeuwse lage stoeltjes met een dikke vulling, afgeleid van het Franse woord voor 'pad'. Bij dit type stoel draaide alles om comfort en is de romp geheel verdwenen onder de stoffering. Vanwege hun aparte vorm zijn de stoeltjes in de vroege museumtijd al snel naar het depot verdwenen. Hierdoor zijn de gecapitonneerde (met knopen bevestigde kussens) stoffering en bekleding bewaard gebleven. De crapauds zijn versierd met rozetten en handgemaakte kwasten, die bij één van de stoelen echter ontbreken. Deze zullen worden bijgemaakt.

DETAILS

Naam:	Twee crapauds
Materiaal:	geel zijdedamast, franjepassementen
Kleur:	geel
Conditie:	rozetten met kwastjes ontbreken

€ 1.125,-

PRODUCTOMSCHRIJVING

Het handgeweven vloertapijt is door de Willets besteld bij de firma Braquenié in Parijs en afkomstig uit een atelier in Aubusson. Deze Franse plaats is al eeuwenlang beroemd om zijn wand- en vloertapisserieën. Het vloertapijt uit de damessalon is bewaard gebleven, echter zonder de later losgesneden randen die het tapijt hebben omlijst. Hiermee is de perceptie van het kleed – dat net als in de balzaal kamerbreed was – nu anders dan vroeger. Slechts fragmenten van deze sierrand zijn bewaard gebleven en deze bevinden zich in het depot. De randen hebben een paars meandermotief dat tevens voorkomt in het behang, waarmee sprake is van een herhaling in vormen en kleuren.

Het ooit zo bont gekleurde kleed is inmiddels sterk verkleurd door invloed van vuil en licht. Aan de onderkant van het kleed is te zien hoe kleurrijk het vloertapijt vroeger was. Om het kleed te conserveren zal het eerst professioneel gereinigd worden, daarna zullen de slijtageplekken worden gerepareerd.

€ 13.000,-

DETAILS

Naam:	Aubusson vloertapijt
Materiaal:	kettingdraden van katoen, inslag van wol
Kleur:	diverse kleuren
Conditie:	vuil en vlekken, slijtage, verkleurd

VLOERTAPIJT

HELP ONS MEE DE DAMESSALON TE RESTAUREREN!

Om het bijzondere 19de-eeuwse interieur van de damessalon weer in ere te herstellen is een totaalbedrag van €188.725,- nodig. Het museum kan en wil zelf in de restauratie investeren, maar beschikt niet over voldoende eigen middelen. Het is om deze reden dat wij iedereen, die het grachtenhuis Museum Willet-Holthuysen een warm hart toedraagt, vragen ons te helpen. Het ondersteunen van de restauratie van de damessalon kan al vanaf €25,-.

HOE KUNT U DONEREN?

Maak een keuze uit de verschillende interieuronderdelen uit de damessalon die gerestaureerd moeten worden. Er zijn in totaal 8 keuzemogelijkheden:

1. Behang en sierlijsten
2. Gordijnen
3. Spiegels
4. Zitmeubilair: armstoelen
5. Zitmeubilair: rechte stoelen
6. Zitmeubilair: bank
7. Zitmeubilair: crapauds
8. Vloertapijt

Bepaal uw donatiebedrag. U kunt een donatie doen vanaf €25,- waarbij u één aandeel in de restauratie sponsort. De keuze van het aantal aandelen staat echter vrij; u kunt bijvoorbeeld ook vier aandelen sponsoren en de restauratie ondersteunen met een bedrag van €100,-.

U kunt uw bijdrage aan de restauratie op twee manieren doneren:

1. Online via www.willetholthuysen.nl/damessalon
(volg de aanwijzingen op de website)
2. Bij de kassa van Museum Willet-Hothuysen

Als dank ontvangt u een donatiecertificaat van het door u ondersteunde interieuronderdeel. Daarnaast houden wij u op de hoogte van de restauratie van de damessalon en van het door u ondersteunde interieuronderdeel in het bijzonder.

BELASTINGVOORDEEL BIJ GIFT AAN INSTELLING MET CULTURELE ANBI

Het Amsterdam Museum heeft sinds 1 januari 2012 de status culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Een gift aan een ANBI die is aangemerkt als culturele instelling, levert tijdelijk extra voordeel op in de inkomstenbelasting. U mag uw gift aan het Amsterdam Museum met een multiplier van 25% verhogen. De belastingdienst accepteert dus dat u een kwart meer aftrekt dan u eigenlijk heeft geschonken.

Een gift van bijvoorbeeld €1.000,- wordt als aftrekpost verhoogd met 25% naar €1.250,-. Afhankelijk van de belastingschijf, levert dit een fiscale teruggave op tussen de €412,50 (bij belastingschijf 1) en €650,- (belastingchijf 3).

In een aantal gevallen is de bijdrage ook voor ondernemingen aftrekbaar. Om die aftrek te kunnen beoordelen is het van belang de achterliggende reden van de bijdrage te kennen. Graag informeren wij u daar desgevraagd over.

Voor het aftrekken van gewone giften gelden de volgende voorwaarden:

- *Het Amsterdam Museum levert geen tegenprestatie voor de giften.*
- *U kunt met schriftelijke stukken, zoals bankafschriften of kwitanties, aan de Belastingdienst aantonen dat u de giften hebt gedaan.*
- *Het totale bedrag van uw giften is meer dan het drempelbedrag.*
- *U mag voor deze giften in totaal niet meer aftrekken dan het maximum.*

Voorname informatie is afkomstig van de website van de Belastingdienst (www.belastingdienst.nl).

Voor vragen over giften aan het Amsterdam Museum kunt u contact opnemen met het Amsterdam Museum via: fundraising@amsterdammuseum.nl

CONTACTGEGEVENS

Voor inhoudelijke vragen of opmerkingen over de restauratie van Willet-Holthuysen, kunt u contact opnemen met projectleider Annemarie den Dekker via:

a.dendekker@amsterdammuseum.nl.

Voor vragen of opmerkingen over het doen van een financiële bijdrage aan de restauratie van Willet Hothuysen, kunt u terecht bij Denise de Boer via:

d.deboer@amsterdammuseum.nl.

Postadres
Postbus 3302
1011 AC Amsterdam

Bezoekadres
Herengracht 605
Amsterdam

T +31 (0)20 5231 822
F +31 (0)20 6207 789

E info@amsterdammuseum.nl
W willetholthuysen.nl

MUSEUM
**WILLET-
HOLTHUYSEN**

